

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 15. oktobra 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 119.

Reorganizacija naše konzularne službe.

Naša informativna služba v inozemstvu ne stoji na višku. Izvozniki, še bolj pa oni, ki imajo blago za izvoz na razpolago, a ne morejo najti ugodnih zvez z inozemstvom, se stalno pritožujejo nad našimi konzulati. Ministrstvo trgovine in industrije se že dolgo bavi z načrti za reorganizacijo naše konzularne službe. Početkom oktobra t. l. se je obrnilo na zbornice, da mu predložijo tozadevne predloge. — Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je izdelala obširno spomenico, v kateri pozdravlja z velikim zadovoljstvom stremenje ministrstva trgovine in industrije, kakor tudi konzularnega oddelka ministrstva zunanjih zadev, da se hoče našo konzularno službo v inozemstvu reorganizirati tako, da bi čim bolj odgovarjala potrebam in interesom gospodarskih krogov in služila v čim večji oporo naši zunanji trgovini. Kriza našega eksporta, ki v zadnjem času i po količini kakor tudi po vrednosti rapidno nazaduje in ki naletava na vedno večje ovire, zahteva, da razvijemo naši konzulati v inozemstvu čim večjo aktivnost, da ohranimo svoja stara tržišča ter da si pridobimo na jugu in jugoistoku naše države za naš izvoz novih tržišč in da se odnošaji s temi državami čim tesneje razvijemo.

A. Potrebe naše zunanje trgovine.

Smatramo, da bi bil nezdrav pojav, ako bi se naša država trajno koncentrirala v svoji zunanji trgovini le na dve ali tri inozemske države, kakor je to sedaj, dočim ostale države, med njimi mnoge velesile, participirajo na našem uvozu in izvozu s prav neznatnimi odstotki. Dejstvo, da absorbirata Avstrija in Italija nad 45% našega celokupnega izvoza, povzroča veliko vezanost naše trgovinske politike in naše stremenje mora zato biti, da se naš izvoz porazdeli na čim večje število držav in v kolikor mogoče enakih deležih, da bi eventualne nepravilnosti, ki se pojavijo na enem ali drugem tržišču, ne povzročile mahoma popolnega zastoja v naši zunanji trgovini.

Naša zunanja trgovina potrebuje sistematične organizacije direktnih stikov posebno z zapadnimi državami, ker vršita danes Italija in Avstrija posredovalno trgovino za nas z zapadnimi državami še vedno v znatni meri, dočim znaša direktni izvoz v Francijo po zadnji statistiki 2,41%, v Anglijo 0,87%, v Združene ameriške države 0,64%, v Argentino 0,26% in v Turčijo 0,33% našega celokupnega izvoza. Realizacija takega trgovsko-političnega programa je nemogoča brez intenzivnega pospeševanja gospodarskih stikov in praktične podpore naših eksporterjev od strani naših konzulatov v inozemstvu.

V zadnjem času se tudi vedno bolj čuti potreba nove orientacije naše eksportne politike proti jugu in jugovzhodu. Posebno to čuti industrija v Sloveniji, kateri primanjkujejo za eksport njenih izdelkov važna tržišča na Balkanu, v Rumuniji in Rusiji, v državah okrog Sredozemskega morja, na Levanti in v Orijentu. Promet s temi državami je danes minimalen in z večino se nahajamo v brezpogodbenem stanju. Tudi nam v tem oziru zanemarljivo manjkajo lastne parobrodarske zveze in smo navezani posluševati se tujih prog, ki nam z večšo

tarifno politiko otežujejo konkurenčnost. Na tem polju bodo lahko naši konzulati razvili veliko aktivnost in poslužili koristno naši zunanji trgovini.

Predno pridemo na konkretni odgovor na vprašanje, ki ga je ministrstvo stavilo zbornici, smatramo za potrebno predložiti ministrstvu še nekoliko splošnih pripomb, ki so v direktni zvezi z vprašanjem naše konzularne službe in katerih vpoštevanje smatramo nujno potrebnim.

B. Splošne pripombe glede organizacije konzulatov.

Predvsem ponavljamo, da se strinjamo v celoti s predlogom zagrebške posestrime, da je treba sistem privilegiranih trgovskih agencij v inozemstvu čimprej likvidirati ter mrežo konzularnih uradov, ki so dotirani s poklicnim uradništvom sukcesivno izpopolniti, da bo naša država v vseh velikih državah in na svetovnih tržiščih reprezentirana po poklicnih konzulih. Po podatkih Almanaha Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca za leto 1927/1928, danes žalobog še nimamo poslaništev niti konzulatov v Braziliji, ki je za izvoz kolonijalnega blaga ogromne važnosti, niti na Japonskem kot najvažnejši velesili v Orijentu, na Norveškem, v Paragvaju in v Perziji, dasi imajo te države pri nas svoja diplomatska zastopstva. Tudi imamo na Poljskem samo poslaništvo in nikakega konzulata, dočim je Poljska v naši državi po svojem zagrebškem generalnem konzulatu živahno aktivna.

Veliko je nesorazmerje med našimi poklicnimi in honorarnimi konzulati, ker imamo po zbornični evidenci samo 32 poklicnih konzulatov, dočim je nad 50 naših konzulatov v inozemstvu samo honorarnih. Posebno pomanjkljiva se nam zdi mreža konzulatov ob obali Sredozemskega morja, na Levanti in Orijentu, ko vendar poročila n. pr. našega odpravnika poslov dr. Dučića iz Kaira (Egipt) jasno dokazujejo, kako važna so ta tržišča za naše gospodarstvo in koliko bi se dalo na tem polju uspešnega zasnovati.

Zato zbornica nujno priporoča, da se čimprej skuša urediti trgovinske odnose s temi državami začasno vsaj na podlagi največjih ugodnosti, ker nam itak preti opasnost, da nas prehitijo drugi narodi ter nam definitivno odvzamejo ta tržišča.

V informacijo nam je obenem čast predložiti ministrstvu naše poročilo, ki smo ga izdelali svoječasnno za II. izvozniki kongres, ki se je vršil 30. in 31. avgusta 1924 v Beogradu, na katerem se je razpravljalo o vprašanju reorganizacije naše konzularne službe in ki obsega mnoge predloge, ki dosedaj še niso izpolnjeni in ki pa so za sestavo pravilnika za vršenje konzularne službe še vedno aktualni.

(Dalje.)

Izjemno stanje za trgovino v Ljubljani.

(Dopis trgovca s papirjem in pis. potrebščinami.)

Gospod urednik! Članek v vašem listu z dne 11. oktobra št. 117 z gorenjim naslovom nas je opozoril, da se nahajamo res pred izjemnim stanjem in baš v Ljubljani. Na podlagi tega smo že tudi razpravljali o objavi Velikega župana glede odpiranja in zapiranja trgovin kakor tudi o delovnem času za naše trgovske obrate v

Volitve v industrijski odsek Zbornice TOI v Ljubljani.

Zveza industrijcev v Ljubljani je poslala te dni svojim članom glede volitev v Zbornico TOI okrožnico, v kateri pravi:

Koncem meseca marca 1927 smo zaznali, da naj finančni zakon za 1927/28 prinese nove določbe o organizaciji in volilnem redu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Zvedeli smo, da se naj odpravijo volilne davčne kategorije in uvede enaka volilna pravica s čistim proporcijom. Takrat je Zveza industrijcev naslovila na pristojne gospode ministre in na predstavnike slovenskih političnih skupin nujen apel, da naj preprečijo projektovane spremembe, ki so v preveliki meri kvarne za to odlično institucijo. Žal so zmagali politični momentli. Finančni zakon je dal v členu 267. onim neugodnim predlogom zakonito veljavnost. Odbor Zveze industrijcev je takrat izjavil, da v okviru člena 267. finančnega zakona ni mogoče sestaviti volilni red, ki bi bil pravičen in našim gospodarskim potrebam prikladen. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo mora kot stanovsko-interesno zastopstvo važnih gospodarskih panog vpoštevati potrebe vseh v njej zastopanih slojev in delati v njih vseh korist in prospah. Zato bi se morali volilni upravičenci v vsakem odseku porazdeliti po davčni moči in gospodarskem pomenu tako, da se njim zajamči ono zastopstvo, ki je potrebno, da se morejo v odsekih in v plenu Zbornice poravnati interesne razlike med večjimi in malimi obrati. Tudi danes smo na istem stališču.

Koncem meseca maja je gospod minister trgovine in industrije delegiral v

Ljubljano svojega referenta, da zasliši poglavitne zbornične interese. V tem namen se je sklicala konferenca predstavnikov trgovine, industrije in obrla, ki se je vršila dne 3. junija 1927. Konferenca se je odločno izjavila v tem smislu, da predpis finančnega zakona onemogoča napraviti volilni red, ki bi zadovoljil prizadete gospodarske panoge. Zato naj se taka nova uredba o volilnem redu sploh ne izda. Navzlic tej izjavi je gospod minister izdal sedaj veljavno Uredbo o reorganizaciji in volilnem redu Zbornice TOI v Ljubljani, ki je bila objavljena dne 14. julija 1927 (Uradni list št. 80 od 26. julija 1927). Volilni odbor je na podlagi uredbe razpisal volitve na dan 30. oktobra 1927.

Novi volilni red predvideva tri odseke Zbornice in je za vsak odsek volili po 16 članov in 16 namestnikov. Vsi volilci vsakega odseka imajo enake volilne pravice in volijo po sklenjenih kandidatih listi za njih odsek. Kandidatna lista za industrijski odsek mora biti sestavljena tako, da stanujejo 4 kandidati in namestniki na zborničnem sedežu, izmed ostalih kandidatov pa morajo stanovati najmanj 4 v območju mariborske in najmanj 3 štirje v območju ljubljanske oblasti. V industrijskem odseku se morajo navesti kandidati in namestniki v tem redu: 1. 6 kandidatov in 6 namestnikov izmed volilcev, ki plačujejo do 500 Din pridobnine na leto, 2. 5 kandidatov in 5 namestnikov izmed volilcev, ki plačujejo 500 do 8.000 Din, 3. 5 kandidatov in 5 namestnikov izmed volilcev, ki plačujejo 8.000 ali več dinarjev letno.

Kakor pa je iz prednjega razvidno, so odločilni faktorji iskali kompromisno

Ljubljani na sestanku trgovcev s papirjem. Z našega stališča najodločnejše protestiramo proti vsakim odredbam, ki posegajo v interese naše stroke in katere niso izdane v soglasju z našimi trgovskimi organizacijami in katere ne veljajo za celo državo. Zakaž naj bi se ravno v Ljubljani začelo? Take mere bi bilo bolj potrebno uvesti v Beogradu, da bi gospodje zakonodavci videli na lastne oči posledice njihovih eksperimentov.

Privatni nameščenci so to pot zahtevali na svojem zborovanju 8 urni delavnik in enotno odpiranje in zapiranje trgovin. Za orožje so si izbrali razne stare devize: umazano konkurenco, brezposelnost, izkoriščanje pomoznega osebja in mnogo drugih demagoških fraz, ne da bi pa upoštevali tudi interese trgovine in konsuma.

Naš trgovski naraščaj dobro ve, da je za razmah trgovine potreben deloven čas v različnih strokah različen, ne glede na to, pa zahteva pod pretvezo obrambe trgovstva iz človekoljubnosti enotno odpiranje in zapiranje trgovskih lokalov. Kar je prikladno za konfekcionarja, ne odgovarja špeceriji, delikatesni trgovini itd.

Ravno naša stroka je navezana na daljši delovni čas, ker se začne točno ob 8. uri šolski pouk, kakor tudi uradovanje, pred katerim časom si morajo učenci, kakor tudi uradniki nakupiti za pouk in delo potrebne predmete. Ob 12. uri se končajo šole in učenci z dežele bi morali pogosto ostati do drugega vlaka v mestu, če bi ne mogli kupiti potrebščin za domače učenje in za popoldanske naloge. Isto se odigrava med poldrugo in drugo uro za popoldanski pouk in za popoldansko delo.

V trgovinah s papirjem in pis. potrebščinami se kupujejo običajno malenkosti, ki se nabavljajo mimogrede in za katere si občinstvo ne rezervira gotove ure med dnevom, kot za nakup blaga v manufakturnih trgovinah. Zato pridejo za našo stroko zopet večerne ure v poštev, dočim prodaja med dnevom skoro popolnoma počiva, in niso nastavljeni z delom preveč obloženi.

Iz gornjih izvajanj je razvidno, da bo pri poznem odpiranju odpadeli marsikak zaslužek našim z neznosnimi davki preobloženim trgovcem. Ta pojde v razne trafike, ker se tudi te brez izjeme bavijo s prodajo papirja in pis. potrebščinami. Popolnoma nelegično in nerazumljivo je, da podpira vlada iz človekoljubnosti težnje trgovskih nameščencev, dočim priganja trafikante pod kaznijo, da prodajajo do 9. ure zvečer, kot bi ti ne bili ljudje in ne bi bili ravno tako potrebni počitka in prostega časa. V tem slučaju vlada sprevidi potrebnost daljšega delovnega časa, ker teče denar v njen žep, če pa ima trgovec s čim plačati davek ali ne, ji je pa vseeno — plačati ga mora.

Vsled tega se trgovci naše stroke nadejajo, da bo g. veliki župan v sporazumu s trgovskimi organizacijami odredil zapiranje in odpiranje v takem času, da ne bomo občutno prizadeti niti konsumenti, niti trgovci in to je od pol 8. do 12. in od pol 2. do 6. ure zvečer.

G. veliki župan bo pa moral tudi v zaščito naše stroke odrediti, da trafikanti po 6. uri zvečer ne bodo smeli več prodajati predmetov, ki spadajo v našo stroko, temveč da se bodo ti omejili izključno na prodajo monopolnih predmetov.

formulo, ki naj zadošča predpisu finančnega zakona glede enake volilne pravice brez davčnih kategorij, ki pa naj vendar varuje pomen Zbornice kot stanovsko-interesnega zastopstva s tem, da se zanesajo davčne kategorije v sestavo vezane kandidatne liste.

Zlasti novo pa je, da volilna pravica ni vezana na podjelje ali obrat, marveč imajo volilno pravico poleg oseb, ki samostalno vršijo industrijski obrat ali rudniško podjelje, tudi vse one osebe, ki v takih obratih in podjetjih vršijo gospodarsko funkcijo kot poslovodje, člani upravnih odborov, direktorji in profesorji. Volilno pravico imajo samo državljani naše Kraljevine. Za pasivno volilno pravico je poleg pogojev za aktivno volilno pravico še potrebno, da so upravičene osebe dovršile 30. leto starosti in da vršijo dotično gospodarsko funkcijo zdržema vsaj dve leti do dne, ko se razgrnejo volilni imeniki. Posebne težave so nastale s tem, da so se razgrnili volilni imeniki šele dne 25. septembra 1927 in da je čas za vlaganje kandidatnih list izredno kratek. Dejansko se roka za reševanje volilnih reklamacij in oni za vlaganje kandidatnih list skoraj čisto krijeta, kar je po našem mnenju nedopustno. Volilni imeniki, ki so bili razgrnjeni v občinskih uradih, so nepopolni, ker ne navajajo predpisane pridobnine, ki je važna za sestavo kandidatnih list.

Navzlic nerodni pedanteriji, ki karakterizuje novi volilni red in ga obremenjuje z mnogimi formalnimi ovirami, je volilni red poln nejasnosti. Nam ni znano, kdo da je avtor tega operata, pridružujemo se pa splošni kritiki, ki je zelo neugodna. Volilni red bi skoraj ne mogel biti slabši. Ker je čas za izvedbo volitev odmerjen mnogo prekratko, je moralno priti do položaja, ki je že absurden.

Tačasni predsednik Zbornice je na dan 15. septembra t. l. sklical konferenco zastopnikov trgovine, obrti in industrije z namenom, da bi se dosegel sporazum za enotne kandidatne liste vseh treh odsekov. Na onem posvetovanju so vabljeni predstavniki industrijske panoge skušali sestaviti imenik kandidatov za industrijski odsek, ki naj bi služil za nadaljno razpravo. Ta provizorna kandidatna lista se je obravnavala v seji odbora Zveze industrijcev dne 16. septembra t. l. Pri tem se je ugotovilo, da se taka kandidatna lista nikakor ne more spraviti v sklad z določbami volilnega reda, zlasti glede razvrstitve kandidatov po predpisani pridobnini. Kasneje se je še našlo, da več predlaganih kandidatov nima volilne pravice po novem volilnem redu. Zato je odbor pooblastil Predsedništvo Zveze industrijcev, da sestavi pravilno kandidatno listo tako, da sta primerno zastopani obe oblasti in da se vpoštevajo važne industrijske stroke; nadalje, da išče sporazum z drugimi interesiranimi skupinami. Predsedništvo je izvršilo to nalogo dne 27. septembra t. l. Ustanovila se je sledeča sporazumna kandidatna lista za industrijski odsek:

I. Člani: Hribar Dragolin, Lenarčič Josip, Golobranc Konrad, Pivec Rupert, Jelenc ing. Jože, Plut Martin. Namestniki: Naglas Viktor, Tomšič ing. Dušan, Vehovar Franjo, Glaser Julius, Slajmer ing. Vladimir, Pavlin Ivan.

II. Člani: Avsenek Ivan, Remec ing. Vladimir, Rojina Anton, Pipuš dr. Radoslav, Rekar dr. Ernest. Namestniki: Suklje ing. Milan, Kozina Peter, Dračar ing. Oskar (dva predlagana kandidata-namestnika nimata volilne pravice).

III. Člani: Bonač Fran, Skubec Rikard, Krejci Anton, Westen Avgust, Florjančič Ignacij. Namestniki: Pavlin dr. Ciril, Klinar ing. Anton, Goričar Alojz (dva predlagana kandidata-namestnika nimata volilne pravice).

Zopet se je pooblastilo Predsedništvo Zveze industrijcev, da ugotovi skladnost sporazumne liste s predpisi volilnega reda, da izvede morda potrebne korekture in da izvrši vse formalnosti za pravilno opremo kandidatne liste. Izkazalo se je, da štirje izmed gospodov kandidatov-namestnikov ni-

majo pasivne volilne pravice, zato so se moralj v smislu sporazuma nadomestiti z drugimi kandidati. Gospodoma dr. R. Pipuš-u in ing. O. Dračar-ju se je bilo prepustilo, da se sporazumeta glede kandidatne liste za člana ali za namestnika. Sporočila sta, da naj za člana kandidira g. dr. R. Pipuš. Namesto izpadlih kandidatov-namestnikov so se za kandidate določili gospodje: ing. Joško Kobi, ing. Franc Vagaja, Julij Sadnik in Avgust Zabar.

Končno je predsedništvo določilo, da bodi nosilec liste g. Fran Bonač. Za predstavnika liste se je postavil g. Avgust Zabar, za njegovega namestnika g. dr. Ciril Pavlin. Vsi kandidati, izvzemši dveh gospodov, so že izjavili, da sprejmejo volitev po tej kandidatni listi, zato je v bistvu kandidatna lista za industrijski odsek določena.

Ker se vsled sporazuma za industrijski odsek vloži samo ena kandidatna lista, se glasovanje v smislu člena 19. volilnega reda (Uredbe) ne bo izvršilo, marveč bo volilni odbor proglasil vse kandidate te liste izvoljenim.

ŽREBANJE LOTERIJE
DRUŠTVA TRGOVSKA
AKADEMIJA V LJUBLJANI
nepreklicno 31. oktobra.

Srečka 10 dinarjev.
Dobitkov 885, od 50 do 100.000 dinarjev.
Poizkusite srečo, naročite takoj srečke!

Kako je postopati, ako se eksekvira v Italiji?

Ker se je interesiralo več naših naročnikov, kako jim je postopati, ako hočejo doseči izvršbo tukajšnje sodbe pred sodiščem v Italiji, smo se obrnili do Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, kjer smo dobili sledeče pojasnilo:

Za območje prizivnega sodišča v Trstu je sicer še vedno v veljavi avstrijski izvršilni red iz leta 1896, vendar s to in sicer za nas bistveno in dalekosežno izpremembo, da je poglavje o izvršbah na temelju inozemskih izvršilnih naslovov (§§ 79—86) s kraljevskim dekretom z dne 22. aprila 1923, št. 893, ukinjeno in nadomeščeno s členi 941—950 italijanskega civilnega pravnega reda iz leta 1865 v noveliranem besedilu.

Člen 941 ital. c. pr. pa zahteva za izvršljivost odločb inozemskih sodišč v Italiji posebno formalno delibacijsko postopanje, ki se uvede na tožbo zahtevojoče stranke. Stranka, ki želi, da se izvrši odločba inozemskega sodišča v Italiji, si mora v to svrhu postaviti za zastopnika enega izmed italijanskih odvetnikov, da zanjo vložijo tožbo na priznanje izvršljivosti pri prizivnem sodišču (Corte d'Appello), v čigar območju naj se inozemska sodna odločba izvrši in da jo zastopa v delibacijskem postopanju, ki se otvori na to tožbo.

Dopusčeno pa je zahtevajoči stranki tudi, da sama napravi prošnjo za priznanje izvršljivosti in jo pošlje pristojnemu italijanskemu apelacijskemu sodišču s posredovanjem naših diplomatskih predstavnikov. V tem primeru imenuje dotično apelacijsko sodišče uradoma stranki zastopnika, čigar naloga je, da zanjo vložijo tožbo na podelitev izvršljivosti.

Ker je veljavnost tega člena razširjena — kakor rečeno — tudi na območje apelacijskega sodišča v Trstu, je posledje potreben opisan postopek tudi pri izvršbah razsodb in drugih odločb naših sodišč v Julijski Benečiji.

Na podstavi omenjenih določb je v zadnjem času vrnilo apelacijsko sodišče v Trstu nekaj naših prošenj za izvedbo izvršbe, ker niso bile napravljene tako, kakor gori omenjeno.

Stranke, ki bi hotele vlagati izvršilne predloge, ki se morajo izvršiti v območju apelacijskega sodišča v Trstu ali kjerkoli drugod v kraljevini Italiji, naj se zato v bodoče obrnejo na enega od italijanskih odvetnikov, da zanje vložijo predpisano tožbo. Vlaganje prošenj s posredovanjem diplomatskih predstavnikov pa se strankam ne priporoča, ker bi postopanje bilo predolgotrajno in povečini bržkone tudi brezuspešno.

Tožbi na priznanje izvršljivosti se mora priložiti popolni odpravek sod-

be, opremljen s klavzulo pravomočnosti. To klavzulo naj sodišče, ki je izreklo sodbo, izda v lični in razločni obliki ter jo opremi z uradnim pečatom.

Pri tej priliki opozarjamo na članek tržaškega odvetnika dr. Borisa Furlana »O izvršljivosti jugoslovanskih razsodb v Italiji«, ki ga je objavil tržaški strokovni list »Pravni vestnik« v št. 3 iz leta 1926. V njem je opisan ves postopek.

Za naša sodišča pa so pri izvršitvah razsodb italijanskih sodišč — tudi onih iz območja tržaškega prizivnega sodišča — merodajni predpisi §§ 79 do 86 avstr. izvrš. reda iz leta 1896.

KANADSKI PRIDELEK IN ŽITNI TRGI.

Pisali smo že, da letošnji kanadski pridelek ne bo samo kvantitativno ogromen, temveč da bo tudi kvaliteta bistveno nad povprečnostjo. Okoli 75 odstotkov pridelka je označenih s kvalitetskimi številkami 1. do 4. Seveda je pa ta veliki pridelek povzročil kanadskemu pšeničnemu poolu tudi precejšnje sitnosti. Ni namreč gotovo, če bodo skladišča, elevatorji itd. zadostovali, in tudi financiranje pridelka bo morebiti zadelo na težkoče; pool mora namreč na nabavljeno žito dajati predujme, prodaja gre pa zelo počasi od rok, ker je Evropa kot glavni konsument v pričakovanju pocenitve pri nakupih zelo opreznosti. Položaj za pool je tem težavnejši, ker je na ponudbo vedno več žita, ki ni v poolu. Spekulacija si skuša olajšati svoj položaj s prodajo starega blaga, kar se ji pa spričo dobrega pridelka v Evropi le težko posreči; zlasti še, ker se glasijo pravkar priobčena poročila Mednarodnega poljedelskega zavoda v Rimu soglasno ugodno. Po zadnjih poročilih je skupni pridelek visoko nad povprečnostjo zadnjih petih let. Največ previška ima pšenica; rži, ječmena in ovsa je pa nekaj manj. V številkah izraženo znaša pridelek v Kanadi 359'151 milijonov meterskih stotov, kar je napram lani 21 milijonov stotov več in nasproti absolutnemu rekordu iz leta 1915 samo 27 milijonov stotov manj.

V Evropi bodo pomembni zlasti zaključki letine v Rusiji. Položaj glede rži bo posebno od Rusije odvisen, saj je krila Rusija v preteklem letu skoraj 32 odstotkov svetovnega rženega previška. Iz Poljske prihajajo sedaj boljše poročila, in beremo celo, da bo Poljska omilila izvozne omejitve, ki so jo skoraj popolnoma izključile s svetovnega trga, da prepreči doma morebitni padec cen, ki bi kmete hudo zadel. Tudi v Nemčiji so se razmere zboljšale, ponudbe so postale številnejše, pri čemer so pa poč merodajne tudi razmeroma visoke cene, ki pripeljejo več blaga na trg. Tudi francoski pridelek bo letos veliko večji kot lani; lani je dal 6,300.000 met. stotov, letos jih bo dal 8,950.000. Še celo mala Avstrija bo veliko pridelala: 2,840.000 meterskih sto-

LISTEK.

Dr. R. Andrejka:

Oris sedanjega stanja našega društvenega prava.

(Nadaljevanje.)

Ali so sklepi društvenega zborovanja, ki ni bilo prijavljeno, veljavni? Raz stališče, da je prireditelj zborovanja svobodna in da se z opuščeno prijavo kršijo le policijski predpisi, je ugotoviti sledeče:

1. Prirejanje društvenega zborovanja brez prijave po § 15 je kaznivo; po § 16. d. z. kazniv je odbor od prireditelja.

2. Prirejanje društvenega zborovanja, ki se ni prijavilo, mora oblastvo, ako zve zanj, prepovedati. Ako bi se vzlic temu vršilo, ga mora po svojem odposlanec zaključiti in udeležnike, ki se temu zoperstavljajo, z uporabo primernih prisilnih sredstev razgnati. Kazniv je sklicatelj, torej društveni odbor in udeležniki, ki so se vzlic temu, da jim je bila prepoved znana,

udeležili zborovanja. Ker je bilo za držanje društva kaznivo, riskira po § 21. razpust ali vsaj utovitev delovanja. Ako je oblastvo prepovedalo društveni shod, ki je naperjen zoper državno oblastvo ali zoper državne interese, se po členu 14. o zaščiti javne varnosti in reda v državi vsi deležniki, ki se na poziv oblastva takoj ne razidejo, kaznujejo z zaporom najmanj enega leta, kolovodje in prigravarjalci, da se manifestacija ne razide, pa tudi še v denarju do 500 Din.

3. Sklepi takega društvenega zborovanja, ki se ni prijavilo, so veljavni, ako se shod ni izrecno prepovedal. Če je bil pa prepovedan, a se je vzlic temu vršil, je bil nezakonit in so radi tega vsi njegovi sklepi neveljavni.

Za druge društvene prireditve ali sestanke, tako n. pr. za seje odbora ali odsekov ali nadzornih organov (rač. preglednikov), za interne društvene zabave se državna uprava vobče ne briga. Zato se posebne odbore seje lahko skličejo kjerkoli, karkoli in kakorkoli, ne da bi jih bilo prijavitelj in nedopustno je, da se pojavi v njih proti volji odbora odposlanec oblastva.

Tudi sklepi odbora in občnega zboranja niso podrejeni nikaki oblastni cenzuri. Če jih oblastvo izrecno ne zahteva, jih ni treba predlagati. Tudi ne obstoji korektiv zoper po zakonu zašranjene sklepe v tem, da jih oblastvo, kakor n. pr. podobne sklepe občinskega odbora ukine, torej prepove njih izvršitev, ampak v tem, da oblastvo radi njih, nevarno kaznivosti odgovornih činiteljev, društvo razpusti ali pa mu delovanje ukine. Uredba ministrskega sveta z dne 25. maja 1919, — U. list kos 98—1919, določa sicer tako sistiranje, a praksa je dosedaj še ni izvajala, marveč se drži določb društvenega zakona.

Sklepi ali razglasi, ki so po društvenem zakonu zabranjeni, so sledeči:

1. Če nasprotujejo kazenskemu zakonu, n. pr. sklep, da se ustanovi igralnica za hazardne igre, ali salon, ki služi sovodstvu, ali anarhistični časopis, ali da se organizira oboroženi napad na nasprotno struje osebe in podjetja.

2. Če se prekrši ali prekorači statutarično področje.

3. Če postanejo državnim interesom nevarni, s tem, da si po vsebini ali ob-

liki laste (prisvoje) kako avtoriteto v katerikoli panogi zakonodaje ali izvršilne oblasti, n. pr. vodstvo volitev ali nadzorstvo nad uradniki ali odobritev lovskozakupnih pogodb itd., ali da onemogočajo kakršnekoli upravne ukrepe kakor tudi izvrševanje zakonov, n. pr. sklep društva prevoznikov, da ne bodo vozili na desno, ali sklep društva hišnih posestnikov, da ne bodo pustili najemnikov v nakazana stanovanja.

4. Če vsebujejo manifestacijo zoper državno oblastvo ali zoper državne interese, n. pr. resolucije zoper »navijanje« davkov po finančnih oblastvih, ali resolucijo, da naj stopijo uradniki v pasivno resistenco.

(Dalje prih.)

Proč s predsadki!
 Naša prava
KOLINSKA LIKORJA
 je res izvršna!
 Čuvajte svojo

tove pšenice (lani 2,570.000) in 4,980.000 meterskih stotov rži (4,750.000). Kakor rečeno, letos bo žita dovolj.

Po ugotovitvi Mednarodnega poljedelskega zavoda v Rimu so pridelali letos v 20 evropskih državah, v Severni Ameriki, v štirih azijskih deželah in v treh afriških skupaj 672 milijonov meterskih stotov pšenice, lani pa v istih deželah 637 milijonov stotov. Plus znaša torej 35 milijonov stotov. Rži je pa letos 27 milijonov stotov več. Spričo tega rekordnega pridelka je umljivo, da morajo ameriški pšenični pooli v interesu podpiranja svetovnotržnih cen letos več žrtvovati kot druga leta. Zato nameravajo napraviti tudi ekspozituro v Londonu, da s tem neposredno vplivajo na evropski trg. Vidne zaloge v Ameriki naraščajo, 1. septembra jih je bilo za 16 milijonov bušlov več kot lani. Tudi argentinski pridelki bo velik, zlasti še, ker bo posejani svet letos večji.

Prav zadnja poročila pravijo: Dovažanju žita s polja v skladišča vreme v Evropi ni prav nič ugodno, v Ameriki gre pa vse v normalnem tiru naprej. Kanadski dvigi na trg so bili v zadnjem času precej omejeni, kar je na žitne trge takoj vplivalo in so bili brž bolj prijazni. A to ne bo trajalo dolgo. Kajti zmanjšani dovozi niso imeli vzroka v spekulacijskih motivih, temveč v neugodnem vremenu. Brž ko se je vreme zboljšalo, so dovozi obilnejši in trgi prenapolnjeni. Izgleda ameriških poolov, da držijo cene, ne presojujejo ugodno. Tudi ne bo dosti zalegle prizadevanje ameriške hausesranke, da kaže na morebitni manjši avstralski pridelok; kajti vsak ve, da argentinski pridelok izborni kaže in da bo prav lahko nadomestil kakšen morebitni avstralski primanjkljaj.

KOOPERACIJA PRAŠKE IN DUNAJSKE BORZE.

Praško borzno predststvo je pisalo dunajski borzni zbornici in je izjavilo, da bi bilo v interesu obeh borz, če bi izdali enake določbe za dopustitev na borzo. Obiskovalci borze, ki jih na Dunaju zavrnejo, naj se tudi na praško borzo ne pripustijo, in obratno. Blagajniški odbor dunajske borzne zbornice se je pečal s praškim predlogom in se je izrekel zanj, ker je to tudi v interesu dunajskega trga.

ZADOLŽENJE RUSIJE V NEMČIJI.

«Daily Telegraph» je spet enkrat načel vprašanje kreditne potrebe Rusije, ki je sedaj večja kot kdaj poprej; list pravi, da je od evropskih držav Nemčija edina, ki je pripravljena dati Rusiji velike in dolgoročne kredite. Nemške banke in nemški industrijalci so upali, da bodo zainteresirali za rusko trgovino namesto prejšnjih angleških, ameriške banke in druge tvrdke. V tej zvezi se omenja, da se je izvršilo v začetku septembra med Dillon Read v New Yorku in med nemškimi bankami v prilog nemški industrij posojilo 30 milijonov dolarjev in da je nato v sredi septembra skupina Oton Wolff sklenila novo in važno pogodbo, ki vsebuje tudi dobavo velikih kreditov za sovjetsko Rusijo. Diplomatski poročevalci omenjenega lista izjavlja, da znaša od Otona Wolffa za petrolejsko industrijo v Baku dovoljeni kredit samo za celi 22 milijonov mark. Popolna naprava s potrebnimi štacijami, sesalkami in drugimi aparati in stroji bo pa stala najmanj 100 milijonov mark. Dopisnik sestavi nato svote, ki jih dolguje Rusija Nemčiji, in naračuni 800 milijonov mark. Na drugem mestu smo omenili, da je Trockij rekel Stalinu, da drži samo Nemčija Rusijo pokonci; če ji še ta odpove kredit, mora napovedati Rusija bankerot.

600.000 BREZPOSELNIH V ITALIJI.

«Agence Fournier» v Parizu poroča, da je število brezposelnih v Italiji naraslo na 600.000. Gospodarska kriza tare najbolj železno industrijo, ki je morala v zadnjih tednih odpušiti veliko delavcev. Tudi avtomobilna industrija na zastoju prodaje zelo trpi. Znana turinška avtomobilna tovarna Fiat, ki zaposluje v normalnih časih 15.000 do 20.000 delavcev, je morala znižati njih število na 8000.

HRVATSKI GOZDI.

Zagrebska direkcija šum je razpisala natečaj za eksploatacijo gozdov; gre za 52.000 kubičnih metrov hrastovega in za 1.145.000 kubičnih metrov bukovega lesa. Natečaja so se udeležila vsa velika podjetja lesne kupčije. Vzklicna cena je bila določena s 25,300.000 dinarji. Najvišjo ponudbo je stavila družba Našice in sicer 51,600.000 dinarjev, torej dvakratno vzklicno ceno.

DELNIŠKE DRUŽBE V ITALIJI.

Fašistična bančna zveza objavlja statistične podatke o glavničnem gibanju delniških družb v Italiji v mesecu septembru. V tem mesecu je bilo investiranih v novo ustanovljene delniške družbe 350 milijonov lir (162 družb), glavnično že obstoječih družb so pa zvišali za 244 milijonov lir. Vrednost glavnične, izostale vsled likvidacij in obratnih omejitev, je pa znašala 108 milijonov lir, in je poročilo z zaključkom zelo zadovoljno.

NEMŠKE DRŽAVNE FINANCE.

Za mesece april—avgust je izkazan v rednem nemškem proračunu prebitek 227,6 milijonov mark, tako da so mogli dodatno potrebo izrednega proračuna v znesku 159 milijonov mark z lahkoto kriti. Ostalo potrebo izrednega proračuna v znesku 102 in pol milijona mark so skoraj popolnoma krili iz skupičkov 5-odstotnega posojila. V blagajni je ostalo na koncu avgusta še 366,4 milijonov mark. Državni finančni minister svira pred precenjevanjem sedanjega ugodnega položaja državnih financ.

POLJSKO POSOJILO.

Poljski finančni minister Czechowicz in zastopniki ameriškega bančnega konzorcija so podpisali pogodbo o poljskem posojilu v znesku 70 milijonov dolarjev. 62 milijonov posojila je v dolarjih, dva milijona v funtih. V New Yorku bodo prevzeli 45 milijonov banke Bankers Trust, Blair and Co, Guaranty Trust in First National Bank; 17 milijonov dolarjev bo podpisanih v Švici, Švedski in Holandski, dva milijona v Londonu. Poljska vlada je določila emisijski tečaj 92%, obrestovanje 7%. Posojilo sme Poljska vrniti v desetih letih.

RUSKI IN JAPONSKI PETROLEJ.

Na otoku Sahalinu v Aziji je izredno veliko petroleja, celo jezero petroleja je tam. Severni del Sahalina je ruski, južni japonski, od leta 1905 naprej. A tudi v sovernem delu izkoriščajo Japonci petrolejske vrele; imajo posebno koncesijsko družbo, ki dela z velikim uspehom. Ti uspehi so dali pobudo Rusom, in so ustanovili sedaj sahalinski petrolejski trust. Ta trust bo preiskal in eventualno izkoriščal ono ozemlje, ki meji na japonsko koncesijo. Ker je pa vse sahalinsko petrolejsko ozemlje razdeljeno kot so oddelki na šahovski deski, se je bati, da bodo ruski deli oškodovani po japonskem izkoriščanju, ki gre do skrajnosti. Rusi so začeli šele v prav zadnjem času uvidevati, kakšni ogromni zakladi so nakopičeni v njih zemlji. Ameriški izvedenci pravijo, da je Sibirija brez dvoma na rudah itd. najbogatější zemlja sveta.

Zastopstva, ponudbe in povpraševanja.

Zastopnika za razpečavanje blaga iz lodna za vso Jugoslavijo išče neka italijanska tvrdka. Interesenti, ki se za to zastopstvo zanimajo, naj blagovolijo do 18. oktobra 1927 javiti svoj naslov Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Patent za izdelovanje svilene tkanine in to »maschensicheres Seidengewebe«, ki služi za izdelovanje svilenih nogavic, svilenega perila i. dr., želi oddati v zakup izumitelj iz Švice. Izum je že patentiran v Švici, Franciji in Angliji, ter se v teh državah tudi že izkorišča, medtem ko je patentiran že skoro v vseh evropskih državah, v Zedinjenih državah Amerike ter v Kanadi. Patent se nudi na prodaj ali v zakup. Interesenti naj se obrnejo na Švicarski konzulat v Zagrebu, kjer dobijo točnejše informacije.

Iz naših organizacij.

TRGOVSKA SAMOPOMOČ ZA MARI-BORSKO OBLAST.

Dne 29. septembra je umrl prvi član trgovske Samopomoči, trgovski pomočnik g. R. Lajnič, ter se je kljub šele partedenskemu članstvu izplačala njegovi vdovi precej izdatna posmrtnina. Iz tega sledi, kako velike važnosti je taka organizacija zlasti za manj premožne trgovce in nameščence, da skrbe za slučaj svoje nepredvidene smrti za zdravniška in pogrebna sredstva, ki so navadno zelo visoka. Ker ima plačevati vsak član Samopomoči samo ob smrti kakoga člana prispevek Din 25.—, je to sigurno najcenejše zavarovanje v razmerju s podporo, katero dobe svojci po njegovi smrti. Gremij apelira tudi na premožnejše pridobitne sloje, da pristopijo k tej dobrodelni organizaciji, da povečajo s tem število članstva in višino podpor. Opozarja se, da se po pravilih sprejemajo nad 45 let stari člani samo do 31. oktobra t. l.

Trgovski gremij, Maribor.

Ljubljanska borza.

Tečaj 14. oktobra 1927	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Berlin 1 M	13:525	13:555
Curich 100 fr	1094.—	1097.—
Dunaj 1 šiling	8.—	8:03
London 1 funt	276:90	277:10
Paris 100 fr	222:50	224:50
Praga - 100 kron	168.—	168:80

Trgovina.

Bombaž. Surovi bombaž se je napram začetku leta 1927 podražil za ca 2,5%. To je pa le deloma posledica poplave v Misisipijemem ozemlju, temveč je zelo tudi posledica spremenjene mode, ki ima v nasprotju z lanskim letom spet rajši volno kot svilo. Dvigu cen primerno zvišanje pri bombaževem blagu bi zneslo ca 40%, ker bi pa tovarnarji po tej ceni ne mogli prodajati, mešajo stari in novi surovi bombaž, iz česar izhaja 25 do 35-odstotno zvišanje. Pri volji volni se je uveljavil dvig cen od 10 do 15 odstotkov, povzročen po nekoliko slabši strizbi v Avstraliji. Za bližnji čas pričakujejo, da bodo bombaževe cene ostale stabilne, dočim pričakujejo pri volji volni padec v cenah. Moda zahteva v zadnjem času mehko blago, in v kolikor barva ni modra ali črna, svetle otenjave.

Industrija.

Brown-Bolveri na Poljskem. Poljska podružnica švicarskega električnega velepodjetja Brown-Boveri je dobila od poljske vlade dovoljenje za zgradbo elektrarne v Poljski Gornji Sleziji. Ta elektrarna bo ena največjih na Poljskem. napravila bo do 60.000 Volt. Tok hočejo napeljati v vse kraje poljske države, največja odjemalka bo tovarna dušika Chorow. Financiranje v znesku 12 milijonov švicarskih frankov prevzame švicarski konzorcij.

Češkoslovaška gumijeva industrija. — Prodaja gumijevega blaga je bila v zadnjem času na domačih češkoslovaških trgih prav zadovoljiva in je bilo naročil dosti. A izvoz je še zmeraj omejen, zlasti v Jugoslavijo, in sicer zaradi hude italijanske in ogrske konkurence. Samo gumijeve mreže in tkano gumijevo blago gre v velikih množinah v vrsto prekomorskih držav.

Češki in poljski emajl na Balkanu. — Čehi in Poljaki so se glede prodaje emajla na balkanskih trgih sporazumeli; zastopniki poljskih tovarn in češkoslovaške konkurence so se dogovorili o tem na konferenci v Varšavi. Poljaki imajo sedaj novo zvezo emajla, ki izdeluje lito emajlno blago, dočim pripadajo druga poljska emajlna podjetja evropski tovrstni zvezi. Domače cene so pustili nespremenjene.

Denarstvo.

Emisije v U. S. A. v tretjem četrtletju. Mislimo na inozemske emisije. V podpis predloženih je bilo teh emisij v tretjem četrtletju za 269,256.000 dolarjev. To je najnižja številka po prvem četrtletju 1926. V juliju so znašale emisije 67 milijonov 21.000 dolarjev (v lanskem juliju 120,875.000 dolarjev), v avgustu 104 milijonov 845.000 (86,340.000), v septem-

bru 97,990.000 (107,075.000). Največ emisij v tretjem četrtletju je prišlo na Nemčijo, za 87, 685.000 dolarjev. V prvem in drugem četrtletju je prišla na Nemčijo le po ena emisija.

Avstrijsko posojilo dovoljeno. Odbor držav, ki jamčijo za avstrijsko posojilo pri Zvezi Narodov, je sprejel predlog avstrijske vlade, da se to posojilo dovoli. Gre za 725 milijonov šilingov. Člani kontrolnega odbora so izrecno zahtevali, da se novo posojilo ne sme porabiti za kritje kakšnega deficita v avstrijskem državnem gospodarstvu, temveč izključno le za investicije; tu mislijo na elektrifikacijo zveznih železnic, na gradbo cest, na izpopolnjenje brzojavnega in telefonskega omrežja.

Poljska eksportna banka. V poljskih finančnih krogih so zasnovali načrt ustanovitve specialnega bančnega zavoda za eksportne namene z glavnično najmanj sto milijonov zlotov. Naloga banke bo financiranje eksporta v bližnji in daljni vzhod. Sledeče zveze so zraven: eksportna zveza za industrijo, eksportna zveza za poljedelske stroje, lesna industrija, kemična industrija in nekatera druga podjetja.

RAZNO.

Oblasni urad za posredovanje nameščenja privatnim nameščencem, Ljubljana, Gledališka ulica štev. 8, ima v evidenci sledeče brezposelne: 15 trgovskih pomočnikov in prodajalk specerijske stroke, 12 mešane, 8 manufakturne, 4 modne, 1 papirne, 8 železninarske stroke, 3 izložbene aranžerje, 11 skladiščnikov, 7 blagajničark, 5 trgovskih pomočnikov raznih strok, 4 praktikante, 16 knjigovodij pomožnih in bilancistov, 11 korespondentov v raznih jezikih, 6 stenografinj za slovenski in nemški jezik, 12 kontrolistinj in pisarniških uradnikov, 2 lesna manipulant, 1 žagovodjo, 2 spirituozna manipulant, 3 gozdarske uradnike, 2 rudarska uradnika, 2 rudarska jamomercja, 1 tehničnega uradnika za proizvajanje kemičnih kislin, 1 brodograditeljskega tehničnega uradnika. — Službe dobe: 1 pisarniški uradnik, strojepisec s perfektnim znanjem madjarskega jezika, 1 trgovska poslovodkinja, prodajalka specerijske stroke, prvovrstna mod.

Dunajski velesejm. Letošnji dunajski jesenski velesejm je zelo ugodno potekel, kar je izraženo tako v večjem številu razstavnikov kot v kupčijskih zaključkih. Število razstavnikov je bilo letos za 5 odstotkov večje kot lani; od teh je bilo celih 17% inozemskih, kar pomeni glede inozemske sejsmske udeležbe rekord. Število inozemskih posestnikov sejsma je znašalo 25.000. V primeri s pomladanskim sejsmom se je število posestnikov iz posameznih evropskih držav dvignilo od 20 do 80%. Zaključki kupčije so bili prav dobri, zlasti v luksuznem blagu.

Češkoslovaške zadružne žganjarno. — Organizacije producentov krompirja v Češkoslovaški se zelo zanimajo za racionalizacijo podeželskih poljedelskih žganjarn. Rekonstrukcija se je in se bo izvršila v oddelkih, po posebnem načrtu. Akcijo vodi zveza zadružne industrije v Pragi, ob sodelovanju odličnih strokovnjakov. Datjave bodo domačim tovarnam enakomerno razdelili. Leta 1926 so izvedli reorganizacijo v ca 50 obratih, letos v ca 70.

Produkcija nafte v okraju Baku. V okraju Baku dela družba Asneft. Produkcija nafte te družbe v preteklem letu je znašala 7,680.000 ton, rafinerije so predelale nad 4 milijone ton. Nad 180.000 ton nafte so predelali v plin. Surovih produktov nafte so izvozili v preteklem letu ca 1,500.000 ton; največ jih je kupila Anglija, 30 odstotkov, nato Italija 25 odstotkov in Francija 14 odstotkov, skupaj te tri 69 odstotkov. V bodoče bodo eksportirali nafto tudi v Ameriko.

Ogrski pridelok. Prav zadnje cenitve ogrskega pridelka so takole oblikovane: Pšenica 20,63 milijonov meterskih stotov (lani 18,83), rž 5,73 (7,62), ječmen 5,07 (4,93), oves 3,15 (3,47), kuzuza 16,60 (20,02), krompir 18,07 (18,32) sladkorna pesa 12,84 (13,67). Zadnja cenitve je rekla, da bo pšenice 194.000 met. stotov več kot lani, kuzuza 369.000, krompirja 379.000, sladkorne pese 804.000. Pridelki pšenice odgovarja pričakovanju, zlasti glede kvalitete.

Drobne vesti. Nizozemska banka je zvišala menično obrestno mero od 3 in pol na 4 in pol odstotkov. — Na novo se bodo pričela pogajanja o kooperaciji avstrijske in nemške industrije. — Švedsko-ameriški vžigalični trust je raztegnil svoje delovanje tudi že na Ogrsko. V zadnjih dneh je pokupil vse delnice velike budimpeške vžigalične tovarne. — Ogrski mlini bodo svoj obrat reducirali; na trgu moke je nastopila velika stagnacija, mlini razpolagajo z velikimi zalogami, ki jih ne morejo prodati, ker je zastala tudi eksportna trgovina. — Ogrski tovarnarji sladkorja so znižali ceno kristalnega sladkorja od 114 na 100 pengö za metrski stot, ceno sladkorja v kockah pa od 124.50 na 118.50 pengö. Znižanje detajlnih cen bo sledilo v kratkem. — Izvršil se je pristop Francije k mednarodnemu dogovoru umetne svile; o produkcijskem kontingentu se še niso domenili, dogovor se tiče samo ureditve eksporta na francoske predvojne trge in pa določitev cen. — Prve cenitve turškega tobaknega pridelka so bile pretirane, govorile so o 40 do 45 milijonov oka. Sedanje cenitve so šle dol na 20 do 22 milijonov, lani so pridelali 18 milijonov oka. 1 oka = 1.28 kg. — V Berlinu so ustanovili »Deruj«, nemškorusko filmsko družbo z glavnico 200.000 mark. Po-

membna je ta ustanovitev zato, ker je zastopana Rusija v njej po Zöhrerju, voditelju kinotehniškega odseka ruskega trgovskega zastopstva v Berlinu. — Ogrska vlada se je spet pričela pečati z vprašanjem valorizacije predvojnih hranilnih vlog. Posledica je ta, da se je pričela na borzi živahna kupčija s hranilnimi knjižicami, glasečimi se na stare kronne. Spekulacija ponuja za 100 mirovni kron 1 pengö. — Britanskoogrška banka je nakupila večino delnic ogrske Lesne banke in je ta dobro uspevajoči zavod priključila svojemu koncernu. — Velike rumunske lesne tvrdke so ustanovile v Bukarešti Lesno banko, koje namen je zadovoljitev kreditnih potreb podjetij lesne industrije. Pri ustanovitvi je bila vplačana delniška glavnica 15 milijonov lejev, 30.000 kosov delnic v nominalnu pe 500 lejev.

pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 16.600 kg svinjske masti; dne 2. novembra t. l. pri Odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave 5000 parov čevljev za mornarico ter pri Barutani (smodnišnici) v Kamniku glede dobave elektromotorja s pripadajočimi deli; dne 3. novembra t. l. pri direkciji pošte in telegrafa v Splitu glede dobave železnega in jeklenega materiala (vijakov, matice, pločevine, jekla itd.) za avtogaražo. (Pogoji se dobe pri ekonomskem odelenju te direkcije za ceno 40 Din) ter pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave električnega materiala za električno centralo na postaji Subotica.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 17. oktobra t. l. ponudbe glede dobave olja za osovine in dinamno-olja. — Komanda Pomorskega Arsenala v Tivtu sprejema do 1. novembra t. l. ponudbe glede dobave raznega orodja itd. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 25. oktobra t. l.

TRŽNA POROČILA.

Mednarodni trg hmelja. Pod vtisom dobrega pridelka skoraj vseh evropskih produkcijskih okrajev in zlasti v Nemčiji je bila tendenca za češki žatski hmelj v septembru slaba. Na koncu preteklega tedna je pa nastopil nenaden preobrat in so mogle cene popraviti septembersko izgubo. Izredno živahna nakupovalnost

traja še naprej in mislijo, da se bodo cene še zvišale. Vzrokov tega hipnega preokreta je več. V prvi vrsti omenimo angleški in ameriški pridelek, ki sta oba veliko pod cenitvijo; angleški pridelek bo znašal najbrž 200.000 stotov. Cenitve za ameriški pridelek so morali v sredi septembra znižati za 15.000 bal ali za 30.000 stotov. Že samo to pomeni manjši pridelek 40.000 do 60.000 stotov napram prvotnim cenitvam za leto 1927 oziroma primanjkljaj 100.000 do 130.000 ton proti lanskemu letu. Čeprav gre v obeh teh slučajih za hmelj slabše kakovosti, je bil vpliv na kontinentalne trge neizogiben, ker se mora del primanjkljaja kriti s kvalitetnim hmeljem. Anglija nastopa po večletnem premoru prvič zopet kot resna nakupovalka kontinentalnega hmelja, čeprav zaenkrat samo za cene vrste. Drugi moment je brezhibni sprejem nemškega pridelka v konsum, ki je slednjič nemške konsumente prisilil, da so začeli kupovati v žatskem ozemlju. Nakupi so postali tako živahni, da je menda 80 odstotkov žatskega pridelka že razprodanih. Gotovo je, da se bodo poznale posledice te živahne kupčije tudi pri nas. Na mednarodnih trgih je povpraševanje po blagu vsak dan večje in je torej mnenje, da se bodo cene še zelo dvignile, prav upravičeno.

Vse vrste trgovske knjige kot: ameriški journali, glavne knjige, blagajniške knjige, vsakovrsne širace, bloke, mape kakor tudi vse vrste šolske zvezke vam nudi s svojimi prvovrstnimi izdelki najugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana
Florijanska ulica št. 14

knjigoveznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko! Na malo!

Na **Galanterija** Na veliko

Trikotaža za dame in gospode. **Volna Za pletenje** v vseh barvah. Velika izbira **nogavic, kravat** v raznih cenah. **Kompletne potrebščine** za krojače, šivilje in čevljarje. - Razne toaletne in kozmetične potrebščine pri

Josip Petelinc-u, Ljubljana
Sv. Petra nasip 7 ob vodi.

Postrežba točna. Cene nizke. Postrežba točna.

Izdelovanje oljnatih barv, firneža, lakov in steklarskega kleja. — Zaloge komičnih in rudniških barv. — Potrebščine za slikarje, pleškarje, ličarje in druge, vse v te stroke spadajoče.

Se priporočam

Ivan Jančar
TRGOVINA
MIKLOŠIČEVA C. 4
SKLADIŠČE
VIDOVDANSKA 14.

VINOČET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

MIRTNE vence in šopke za poroke najnovejših oblik, božične prtičke (rutice), umetne cvetlice in peresa, nagrobne vence i. t. d. nudi po konkurenčnih cenah

Cvetličarna Podčetrtek
Lastnik:
RADO PREGRAD.
Specijalizirana:
Mirtni venci in šopki.

VELETRGOVINA
kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudniške vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D.

v Ljubljani

naznanja, da je začela 10. oktobra 1927 poslovati njena

podružnica v Kranju
poleg hotela „Stara pošta“,

ki izvršuje vse vrste bančnih poslov najkulantneje.

P. n. trgovcem društvom in organizacijam!

KOLENDARJE za leto 1928

izvršuje v vseh oblikah tiskarna „MERKUR“ v Ljubljani

Gregorčičeva ul. 23
Lastna knjigoveznica!
Naročila sprejema in izvršuje koledarje že . . . sedaj . . .

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1889. Telefon št. 2016. (GRADSKA ŠTEDIONICA) Poštni ček 10.553. Ustanovljena leta 1889.

LJUBLJANA, Prešernova ulica.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tek. račun in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Stanje vložnega denarja nad 250 milijonov dinarjev

Stanje vložnega denarja nad 1000 milijonov kron

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA GREGORČIČEVA 23

TRG. IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVEZNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

Ureja ANTON PODGORŠEK. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.